

การพัฒนาหลักสูตรดุขภูิบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Development of Doctor's Degree Curriculum in Early Childhood
Education, Faculty of Education, Kasetsart University

ปัทมาวดี เล่ห์มงคล* ชลาธิป สมหาโต* อรพรรณ บุตรกัตัญญู* เพ็ญศรี แสงเจริญ** ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร**
Pattamavadi Lehmongkol Chalathip Samahito Oraphan Butkatunyoo Pensri Sawangchareon
Piyanan Hirunchalothorn

* ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา 2) เพื่อพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและเทียบเคียงได้ในระดับสากล ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 8 เขต มหาวิทยาลัย จำนวน 8 มหาวิทยาลัย และหน่วยงาน/องค์กร จำนวน 3 หน่วยงาน รวม 30 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยจำนวน 12 ท่าน การรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้การส่งแบบสอบถาม การศึกษาเอกสาร และการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยงานจากการสอบถามความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการรับผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกของสาขาปฐมวัยศึกษาเข้าทำงานในหน่วยงานและเห็นว่ามี ความจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรในระดับปริญญาเอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ปฐมวัยศึกษา พบว่า มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอด

หลักสูตร เป็น 60 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย รายวิชาเอกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วย ผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ มุ่งเน้นให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย มีความมุ่งมั่นสามารถแสวงหาความรู้และชี้นำตนเองเพื่อพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเติบโตทางวิชาชีพ มีความเป็นผู้นำและการสร้างเครือข่ายองค์กรในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อการพิทักษ์สิทธิ์ และผลประโยชน์ของเด็ก แนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน การพัฒนาความเป็นผู้นำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง และการมีประสบการณ์ทางการศึกษาปฐมวัยกับองค์กรทางวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

คำสำคัญ: หลักสูตร ดุษฎีบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were 1) to assess the need of opening the doctor of philosophy curriculum in Early childhood education. 2) to develop curriculum structure, courses, learning outcomes in accordance with Thai Qualification Framework (TQF) for higher education, and the guidelines for conducting curriculum and instruction at Ph.D. level are nationally recognized and comparable in international standards. The participants in this research include the officials of the educational area, the universities, the schools, and the institutes involved in Early childhood education. The target group was 30 people consisted of the

officials of 8 Office of Educational Service Areas, 8 universities, and 3 institutes, and 12 Early childhood education experts. The collecting data were sending an opinion questionnaire, studying documents and focus group. The data were analyzed by means of frequency, percentage, and content analysis by presenting the data and arrangement systematically.

The results of the research were as follows:

1) The results of the need assessments of the institutes from the opinion questionnaire, it was found that the most of them want to accept people who graduated with a doctorate degree in early childhood education to work at their institutes, and there is a need in education for producing people who have knowledge and expertise in research to create new knowledge and be leaders in early childhood education.

2) The results of the development of the doctor of philosophy program in Early childhood education found that the total is 60 credits consisted of at least 24 credits of core courses and 36 credits of dissertation. The learning outcomes are in accordance with Thai Qualification Framework focus on using of research processes to develop innovations and create new knowledge in early childhood education, to be committed to seeking knowledge and directing themselves to develop in lifelong learning and professional growth, and having leadership and networking to promote ethical in practice and professional ethics for the safeguarding of children's rights and interests. Guidelines for organizing curriculum and instruction at the Ph.D. level based on research-based learning, leadership development for transformation in early childhood education, and making connection with academic and professional early childhood organizations both inside the country and worldwide.

Keywords: Curriculum, Doctor's Degree, Early Childhood Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและมีพลวัต ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเปิดเสรีทางการค้าและบริการ การเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้และระบบการเมืองที่แตกต่างกัน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่นานาประเทศรวมทั้งประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในบริบทต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ท้าทายให้มหาวิทยาลัยในประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ ด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ตลอดจนการมีบทบาทในการขึ้นนำสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในช่วงเวลาของการปฏิรูปประเทศ เพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมา ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนานวัตกรรมและนำมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุก ๆ มิติ ต้องผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิรูปในเรื่องคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการสร้างโอกาสการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในระดับชุมชนรวมถึงการพัฒนาฐานสังคมเพื่อปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้ นวัตกรรม และการพัฒนาโดยรวมซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals: SDGs) (Griggs and others, 2013) การแผ่ขยายและความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศ ทำให้การดูแลเด็กปฐมวัยต้องพึ่งพาสถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ความต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและความเชี่ยวชาญทางด้านปฐมวัยศึกษาของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ทั้งในส่วนมหาวิทยาลัยที่ต้องการอาจารย์ในผลิตครูและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยมีความต้องการผู้นำและนักการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้มากขึ้น ดังนั้นนโยบายต่าง ๆ แผนพัฒนา กฎหมาย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และแนวนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานวิชาชีพครู จึงมีความจำเป็นในการผลิตและพัฒนาผู้นำทางการศึกษา

ปฐมวัยเพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการในการพัฒนาประเทศ

สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา เป็นสาขาหนึ่งในภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เปิดสอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 มีผู้ให้ความสนใจมาเข้าศึกษาอย่างต่อเนื่องและสามารถผลิตมหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา ได้กว่า 300 คน ทั้งในหลักสูตรภาคปกติและโครงการภาคพิเศษ โดยมหาบัณฑิตเหล่านั้นสามารถไปประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ทั้งในบทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัย อาจารย์มหาวิทยาลัย นักการศึกษาและผู้บริหารในหน่วยงานระดับต่าง ๆ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศในทุกภาคส่วน จากความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ในสาขาปฐมวัยศึกษาและประสบการณ์ของการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ทำให้ทางสาขาวิชาปฐมวัยศึกษามีความประสงค์ในการผลิตบุคลากรทางสาขาปฐมวัยศึกษาเพื่อไปเป็นนักการศึกษา เป็นผู้ นำที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศ ตลอดจนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยการเปิดหลักสูตรปริญญาเอก สาขาปฐมวัยศึกษา ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า มีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับปริญญาเอกในสาขาการศึกษาน้อยมาก เพียง 1-2 แห่งในประเทศไทย

อย่างไรก็ตามเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรปริญญาเอก สาขาปฐมวัยศึกษา สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ทางสาขาวิชาปฐมวัยศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยประเมินความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตรปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา และพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ผลการเรียนรู้ของดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและเทียบเคียงได้ในระดับสากล โดยมุ่งหวังว่าผลจากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้คณาจารย์ในสาขาวิชา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความต้องการของประเทศในการผลิตดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา โดยจักได้นำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการผลิตดุขฎีบัณฑิตให้มีคุณภาพทางด้านวิชาการ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและการวิจัยด้านบุคลิกภาพและด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้เป็นผู้นำ

ทางการศึกษาปฐมวัยสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ความต้องการของประเทศ และทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตรปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา
2. เพื่อพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา มาตรฐานผลการเรียนรู้ของดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและเทียบเคียงได้ในระดับสากล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตรปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษาเพื่อนำมาเป็นหลักสูตรปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. มีรายละเอียดของหลักสูตรปริญญาดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ผลการเรียนรู้ของดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและเทียบเคียงได้ในระดับสากล

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ด้านกลุ่มเป้าหมาย

- 1) ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 30 คน
- 2) ผู้เชี่ยวชาญทางปฐมวัยศึกษา จำนวนประมาณ 12 คน

ด้านระยะเวลาในการวิจัยในครั้งนี้

เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2559 ถึง เดือนมิถุนายน 2560

ด้านการดำเนินการ

1) ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ปรัชญาการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF: HEd) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาปฐมวศึกษาศาสตร์ ตลอดจน ผลงานการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นเอกสารของในประเทศและต่างประเทศ

2) สืบหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในสาขาวิชาปฐมวศึกษา ในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น หลักสูตรและสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอน จำนวนนิสิตนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้เห็นภาพรวมการผลิตกำลังคนของประเทศในสาขาวิชาปฐมวศึกษาศาสตร์ดังกล่าว

3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา

4) จัดประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางปฐมวศึกษา จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา และคุณลักษณะสำคัญของนักการศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญทางปฐมวศึกษา

ด้านองค์ความรู้

1) วัตถุประสงค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการผลิตนักการศึกษาปฐมวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการและวิชาชีพ ระดับสากลในนานาประเทศ

2) ได้หลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3) ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา และคุณลักษณะสำคัญของนักการศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญทางปฐมวศึกษา

ด้านตัวแปรที่ศึกษา

ความต้องการจำเป็นในการที่จะให้บุคลากรในหน่วยงานมาศึกษาต่อในสาขาปฐมวศึกษา ในระดับปริญญาเอก และความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อความเหมาะสมของหลักสูตร ด้านโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ผลการเรียนรู้ของดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

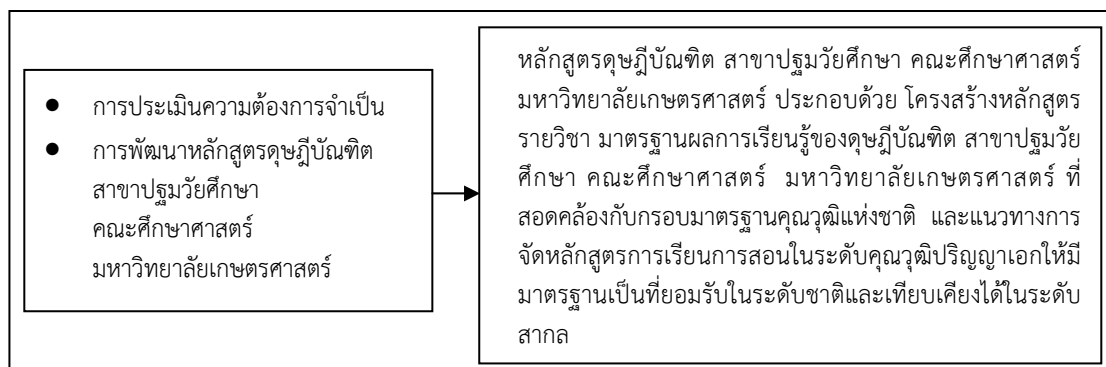
นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หมายถึง โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา ผลการเรียนรู้ของดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และแนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคุณวุฒิปริญญาเอกให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและเทียบเคียงได้ในระดับสากล

ผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาปฐมว หมายถึง ผู้บริหารของหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน รายชื่อของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอน สาขาปฐมวศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงาน ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะสำคัญของนักการศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญทางปฐมวศึกษา หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงสมรรถนะทั่วไปและลักษณะที่แสดงถึงสมรรถนะในวิชาชีพของดุษฎีบัณฑิต สาขาปฐมวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการเปิดหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบรายชื่อหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รายชื่อของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาปฐมวัยศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. คณะผู้วิจัยทำหนังสือจากสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ไปยังผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในระหว่างวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2560 โดยส่งแบบสอบถามถึงผู้ใช้บัณฑิตพร้อมกับแนบซองเอกสารเปล่าปิดแสดมภ์จำนวน 2 ซอง และขอให้ส่งกลับทางไปรษณีย์ ซึ่งคณะผู้วิจัยให้เวลาในการตอบกลับครั้งแรกประมาณ 30 วัน และสำหรับผู้ที่ยังไม่ส่งกลับมาในครั้งแรก คณะผู้วิจัยได้ส่งไปรษณียบัตรและติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อขอความกรุณาให้ตอบกลับมาและหากมีปัญหาใดๆ ให้ติดต่อมายังคณะผู้วิจัย รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 2 เดือน

4. การรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา การจัดสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัยจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการวิพากษ์หลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้น

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจ คือ แบบสอบถามการประเมินความต้องการจำเป็นของดุขฎีบัณฑิตในสาขาปฐมวัยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่มีต่อมหาบัณฑิตสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตรฐานประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (opened from) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ในหน่วยงาน จำนวนบุคลากรที่สอนวิชาปฐมวัยศึกษาในหน่วยงาน และจำนวนมหาบัณฑิตที่จบสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของหน่วยงานโดยผู้บังคับบัญชา/หัวหน้าหน่วยงานที่มีต่อดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของดุขฎีบัณฑิตในสาขา สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องการและคาดหวัง

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

2. แบบวิเคราะห์หลักสูตรคุณวุฒิบัณฑิตในสาขา
ปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญทาง
การศึกษาปฐมวัยจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณ
ค่า (rating scale) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่า
ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิด
วิเคราะห์โดยเรียบเรียงเนื้อหาจัดเป็นหมวดหมู่ การแจก
แจงความถี่และค่าร้อยละ

3. ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่เป็น
คำถามปลายเปิด ผู้วิจัยสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล
โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) จากการ
อ่านและสรุปสิ่งที่ได้จากการถอด เทปการสนทนากลุ่ม การ
ประชุมวิเคราะห์หลักสูตร และการวิเคราะห์เอกสาร
หลังจากนั้นนำข้อมูลมาจัดจำแนกเป็นกลุ่ม จากนั้นนำ
คำตอบแต่ละกลุ่มที่จัดจำแนกแล้วมาเปรียบเทียบกันว่ามี
ลักษณะที่สอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร และสร้าง
ข้อสรุป เมื่อเสร็จสิ้นการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการ
วิเคราะห์ให้กลุ่มที่ศึกษาอ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ของการตีความข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การประเมินความต้องการจำเป็นในครั้งนี้
คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามไปยัง
กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยบุคลากรของเขตพื้นที่
การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงาน/องค์กรที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตพื้นที่การศึกษา
ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า บุคลากรของเขตพื้นที่
การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย
ประกอบด้วย บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่ว
ประเทศ จำนวน 8 เขต มหาวิทยาลัย จำนวน 8
มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3

หน่วยงาน รวม 30 ท่าน ซึ่งเมื่อรวมจำนวนแบบสอบถามที่
ได้รับกลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 30 ฉบับ
คิดเป็น ร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และ
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น
ร้อยละ 86.66 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือ
เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 70.00 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด
รองลงมา คือ ระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อย
ละ 19.98 หน่วยงานที่ทำงานปัจจุบันซึ่งมีจำนวนมากที่สุด
คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คิดเป็นร้อยละ 91.11
โดยทำงานเป็นศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 49.95 มี
ประสบการณ์การทำงานหรือการสอน 21 - 30 ปี มากที่สุด
คิดเป็นร้อยละ 36.33 และภาระงานที่รับผิดชอบหรือวิชาที่
สอน ส่วนใหญ่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยมาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.93

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยงาน
จากการสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรของเขตพื้นที่
การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงาน/องค์กรที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า เป็นหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า เป็นหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีจำนวนบุคลากร 30-50 คน
คิดเป็น ร้อยละ 39.96 รองลงมาเป็นสถาบันทางการศึกษา
มีจำนวนอาจารย์/ครูที่ทำงานเกี่ยวกับปฐมวัยศึกษา 15-25
คน คิดเป็น ร้อยละ 29.97 และเมื่อพิจารณาจำนวนของ
บุคลากรในหน่วยงานตามวุฒิการศึกษา พบว่า บุคลากร
ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
โดยมีจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน 6-15 คน ซึ่งมีจำนวน
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.29

ในส่วนของความต้องการรับผู้ที่จบการศึกษาใน
ระดับปริญญาเอกของสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา เข้าทำงานใน
หน่วยงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ต้องการ คิดเป็นร้อยละ
100 โดยให้เหตุผลว่า ต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
ทักษะและความเชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะ เพื่อเป็นผู้นำ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
สถานศึกษา ต้องการผู้ที่จบปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอน
ในระดับอุดมศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ยังขาดบุคลากร
ที่มีความรู้โดยเฉพาะ ในการพัฒนาจัดการศึกษาปฐมวัย
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานขาดผู้เชี่ยวชาญด้าน
การศึกษาปฐมวัยที่มีความรู้ความสามารถที่ตรงวิชาเอกเพื่อ
พัฒนาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ทันสมัยทัน
เหตุการณ์และเป็นมาตรฐานสากล จะได้มีผู้รู้และเชี่ยวชาญ
ในสาขาวิชาโดยตรงมาพัฒนางานและการวิจัย

สำหรับการจัดการศึกษาในระดับปริญญาเอกเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศและมีประสบการณ์การเรียนรู้ในด้านปฐมวศึกษาในต่างประเทศนั้น มีความจำเป็นเพราะขาดบุคลากรที่จะช่วยให้ประเทศได้รับการพัฒนา ขาดอาจารย์มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารและสอนด้วยภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นภาษาที่จำเป็นในกลุ่มประเทศของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและสากล อีกทั้งในการเรียนระดับปริญญาเอกจะต้องมีการศึกษาองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาปฐมวศึกษาจากต่างประเทศที่มีคุณภาพมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวศึกษาในประเทศไทย ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการนำเสนอผลงานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับต่างประเทศได้ โดยการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องมีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั่วโลกซึ่งส่วนใหญ่เป็นของต่างประเทศทั้งเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ในสภาพการณ์ปัจจุบัน การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกรวิจัยและ

การจัดการเรียนรู้ในด้านปฐมวศึกษาในระดับปริญญาเอกมีความจำเป็น เพราะ

การวิจัยสามารถพัฒนาการศึกษาปฐมวศึกษาให้กับประเทศชาติโดยเป็นการศึกษาในเชิงลึก ทำให้ผู้ศึกษาในระดับปริญญาเอกมีความสามารถการสร้างนวัตกรรมและนำนวัตกรรมมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวศึกษาได้ชัดเจนซึ่งจะได้นำผลการวิจัยในการพัฒนาการจัดการศึกษาได้มีคุณภาพ สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพที่ช่วยให้เด็กปฐมวศึกษาได้พัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการวิจัยและพัฒนา ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาการศึกษาปฐมวศึกษาเท่าที่ควร หากมีผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญจะทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องการองค์ความรู้ ประสบการณ์ในการพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวศึกษาที่จำเป็นจากการทำวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาปฐมวศึกษา ปัจจุบันมีการพัฒนาทางการศึกษาในแนวทางที่หลากหลายจำเป็นที่นักกรวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา โดยงานวิจัยคือข้อมูลหลักฐานและองค์ความรู้ที่มีการค้นคว้าอย่างเป็นระบบและการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ

ตอนที่ 3 คุณลักษณะของคณาจารย์บัณฑิตในสาขาปฐมวศึกษาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต้องการและคาดหวัง

3.1 คุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการและคาดหวัง

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการและคาดหวัง

คุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการและคาดหวัง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านที่ 1 คุณธรรม จริยธรรม					
1.1 มีภาวะผู้นำ ริเริ่ม ส่งเสริม ด้านการประพฤติ ปฏิบัติ โดยใช้หลักการ เหตุผลและค่านิยม อันดีงาม	26 (86.58)	4 (12.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.2 มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ และ จัดการปัญหาที่ซับซ้อน ความขัดแย้ง และ ข้อบกพร่องทางจรรยาบรรณ โดยคำนึงถึง ความรู้สึกของผู้อื่น	24 (79.92)	5 (16.65)	1 (3.33)	0 (0.00)	0 (0.00)
ด้านที่ 2 ความรู้					
2.1 มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง ในหลักการ ทฤษฎีและเทคนิคการวิจัย ที่เป็นแก่นในสาขาวิชา	23 (76.59)	7 (23.31)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
2.2 สามารถพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ ความรู้ใหม่	28 (93.24)	2 (6.66)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไปที่ต้องการและคาดหวัง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านที่ 3 ทักษะทางปัญญา					
3.1 สามารถคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอย่างสร้างสรรค์	25 (83.25)	5 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
3.2 สามารถสังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสาขาวิชา เพื่อ ออกแบบและทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการ พัฒนางค์ความรู้ใหม่	23 (76.59)	7 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ด้านที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 มีภาวะผู้นำ มีความสามารถสูงในการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการและวิชาชีพ	23 (76.59)	7 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
4.2 มีความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง และองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ ประเมิน วางแผน และปรับปรุง	26 (86.58)	4 (12.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
ด้านที่ 5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	15 (49.95)	14 (46.62)	0 (0.00)	0 (0.00)	1 (3.33)
5.2 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ สื่อสารได้อย่างเหมาะสม	21 (69.93)	4 (29.97)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
5.3 สามารถนำเสนอรายงาน วิทยานิพนธ์หรือ โครงการค้นคว้า ที่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ	25 (83.25)	5 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณลักษณะทั่วไปของคณาจารย์บัณฑิตเกือบทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดย 6 อันดับแรกสูงสุด ที่เห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ข้อ 2.2 สามารถพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 93.24 เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ 1.1 มีภาวะผู้นำ ริเริ่ม ส่งเสริม ด้านการประพฤติ ปฏิบัติโดยใช้หลักการ เหตุผลและค่านิยม อันดีงาม มีความรับผิดชอบต่อเท่ากับ ข้อ 4.2 มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ ประเมิน วางแผน และ

ปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 86.58 และ เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา เท่ากันอีก 3 ข้อ คือ ข้อ 3.1 สามารถคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ข้อ 3.2 สามารถสังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสาขาวิชา เพื่อออกแบบและทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนางค์ความรู้ใหม่ และ ข้อ 5.3 สามารถนำเสนอรายงาน วิทยานิพนธ์ หรือ โครงการค้นคว้า ที่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3.2 คุณลักษณะในวิชาชีพ

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และค่าร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะทางวิชาชีพ

คุณลักษณะในวิชาชีพที่ต้องการและคาดหวัง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
1.1 มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัยขั้นสูงทางการศึกษาปฐมวัย	21 (69.93)	9 (29.97)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.2 มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์นโยบายและการบริหารทางการศึกษาปฐมวัย	24 (79.91)	6 (19.98)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.3 มีความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว	26 (86.58)	4 (12.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.4 มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มหรือประเด็นปัญหาทางการศึกษาปฐมวัยได้	26 (86.58)	4 (12.32)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ขั้นสูงของเด็กปฐมวัย และการประยุกต์ใช้	24 (79.92)	6 (19.98)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการจัดการศึกษาปฐมวัย	25 (83.25)	5 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.7 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	25 (83.25)	5 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.8 มีความรู้ความสามารถในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	25 (83.25)	5 (16.65)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.9 การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในระดับปฐมวัย	20 (66.60)	10 (33.30)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.10 มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาและเลือกใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยศึกษาได้อย่างเหมาะสม	22 (73.26)	8 (26.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.11 มีความสามารถในการพัฒนานวัตกรรมและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาปฐมวัย	24 (79.91)	6 (19.98)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.12 มีความรอบรู้และสามารถบูรณาการในศาสตร์สาขาต่างๆกับการศึกษาปฐมวัยได้	22 (73.26)	8 (26.64)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)
1.13 อื่นๆ (ระบุ)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)	0 (0.00)

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะในวิชาชีพของคณาจารย์บัณฑิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มองเห็นว่าคุณลักษณะในวิชาชีพของคณาจารย์บัณฑิตเกือบทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยเห็นด้วยมากที่สุด 5 อันดับแรกสูงสุด คือ ข้อ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว เท่ากับ ข้อ 1.4 มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้ม

หรือประเด็นปัญหาทางการศึกษาปฐมวัยได้ คิดเป็นร้อยละ 86.58 เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ 1.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการจัดการศึกษาปฐมวัย เท่ากับ ข้อ 1.7 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และ ข้อ 1.8 มีความรู้ความสามารถในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 83.25

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตร

ผู้ที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก ควรเป็นผู้ที่จบสาขาการศึกษาปฐมวัยโดยตรง ควรต่อยอดเชิงลึกเห็นสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข โดยเฉพาะการสร้างนวัตกรรมหรือแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น

คุณลักษณะของผู้จบปริญญาเอก ควรมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ องค์ความรู้ด้านการศึกษาปฐมวัยอย่างลึกซึ้ง มีวิสัยทัศน์ และมีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัย มีจิตสาธารณะ ให้บริการด้านวิชาการปฐมวัย มีความมุ่งมั่น ตั้งใจทำงาน สนใจพัฒนางานการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนางานการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง ความเป็นผู้นำทางวิชาการและสร้างองค์ความรู้ได้ ประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความเข้าใจ บริบท สังคมไทย ตั้งใจนำความรู้มาปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสังคมไทย คิด สร้างนวัตกรรมเพื่อสังคมไทย

สภาพปัจจุบันครูผู้สอนปฐมวัยร้อยละ 60 ไม่มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย หากมีการพัฒนาครูที่สอนเด็กให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์ ต้องมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รับผิดชอบพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในระดับเขตพื้นที่/จังหวัด เป็นผู้มีวุฒิการศึกษาปฐมวัยที่ลึกซึ้งชัดเจน ดูแลและพัฒนาในระดับเขต/จังหวัด โดยต้องการบุคลากรที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านปฐมวัยที่เน้นทำการวิจัย และพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยสามารถระบุประเด็นปัญหา ค้นคว้า หาแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ได้อย่างบูรณาการศาสตร์อื่นๆ สามารถเผยแพร่องค์ความรู้จัดโครงการที่ส่งเสริมให้กับประชาชน และบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยที่ประกอบด้วยความรู้ ทฤษฎี และเชิงปฏิบัติการได้

ในระดับคณาจารย์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย พบว่ามีการเปิดหลักสูตรค่อนข้างน้อย และส่วนใหญ่ที่จบมา ยังไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อนำมาพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเต็มที่ และบางส่วนมีความรู้มากแต่ยังไม่ถูกนำมาใช้ ด้วยข้อจำกัดหลายๆ อย่าง เช่น สถานปฏิบัติงานไม่เอื้ออำนวยให้แสดงความสามารถ บุคลากรมีความเป็นตัวเองสูง

ในการทำงานด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย มีความจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ควรเร่งด้านด้านการจัดประสบการณ์ การพัฒนานวัตกรรมในการจัดประสบการณ์ การประเมินพัฒนาการ การพัฒนาหลักสูตร การวิจัยโดยรวม

คาดหวังว่าผู้ที่จบคณาจารย์บัณฑิต จะได้มีโอกาสพัฒนาทำงานในสภาพบริบทท้องถิ่นของตนให้ดีขึ้นมีคุณภาพ เช่น หากเป็นครูอนุบาล ที่ควรนำความรู้มาพัฒนา มิใช่เมื่อมีวุฒิสูงขึ้นแล้วละทิ้งไปอยู่หน่วยงานอื่น ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ และสามารถนำไปใช้ได้กับสังคม ยอมรับสภาพสังคมที่อยู่ เข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนา มีความต้องการให้เปิดสอน วิทยาเขตกำแพงแสน

ตอนที่ 5 การพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ปฐมวัยศึกษา พบว่า หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร เป็น 60 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย รายวิชาเอกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วย ผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ มุ่งเน้นให้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย มีความมุ่งมั่นสามารถแสวงหาความรู้และขึ้นำตนเองเพื่อพัฒนาตนเองในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเติบโตทางวิชาชีพ เป็นผู้นำและการสร้างเครือข่ายองค์กรในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อการพิทักษ์สิทธิ์และผลประโยชน์ของเด็ก แนวทางการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับคณาจารย์ปริญญาเอกให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน การพัฒนาความเป็นผู้นำเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง และการมีประสบการณ์ทางการศึกษาปฐมวัยกับองค์กรทางวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ ดังปรากฏรายละเอียดในโครงสร้างหลักสูตรต่อไปนี้

ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต ดังปรากฏรายละเอียดในโครงสร้างหลักสูตรต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร

ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต		
- สัมมนา				4	หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ				11	หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า			9	หน่วยกิต
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	36	หน่วยกิต		
รายวิชา					
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต		
- สัมมนา				4	หน่วยกิต
01155697	สัมมนา (Seminar)				1,1
- วิชาเอกบังคับ				11	หน่วยกิต
01155621	ปรัชญาและมุมมองร่วมสมัยทางการปฐมวัย (Contemporary Philosophies and Perspectives in Early Childhood Education)				3(3-0-6)
01155631	การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัล (Developmentally and Learning Appropriate Practice for Young Children in Digital Age)				3(3-0-6)
01155691	การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยขั้นสูง (Advanced Early Childhood Educational Research)				3(3-0-6)
01155695	การฝึกงาน (Practicum)				2(0-4-4)
ข. วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	9	หน่วยกิต		
01155622	การเป็นผู้นำทางการศึกษาปฐมวัย (Leadership in Early Childhood Education)				3(3-0-6)
01155623	สังคมวิทยาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว (Sociology for Developing Young Children and Family)				3(3-0-6)
01155641	หลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (Curriculum and Experiences Learning Provision for Young Children)				3(3-0-6)
01155642	การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการจัดการศึกษาแบบ เรียนรวมในระดับปฐมวัย (Early Intervention and Early Childhood Inclusion)				3(3-0-6)
01155651	นวัตกรรมและเทคโนโลยีสำหรับเด็กปฐมวัย (Innovation and Technology for Young Children)				3(3-0-6)
01155596	เรื่องเฉพาะทางปฐมวัยศึกษา (Selected Topics in Early Childhood Education)				1-3
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12	หน่วยกิต		
01155599	วิทยานิพนธ์ (Thesis)				1-12

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรดุขฎิบัณฑิตสาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลใน 2 ประเด็นใหญ่ๆ ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของดุขฎิบัณฑิตในสาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยงานจากการสอบถามความคิดเห็น พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการรับผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกของสาขาปฐมวัยศึกษาเข้าทำงานในหน่วยงานและเห็นว่ามีความจำเป็นในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรในระดับปริญญาเอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการเป็นผู้นำในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นของหน่วยงานจากบุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เมื่อพิจารณาจากจำนวนบุคลากรเฉพาะการศึกษาปฐมวัย หากพิจารณาจำนวนของบุคลากรในหน่วยงานตามวุฒิการศึกษา พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่าซึ่งจำนวนน้อยมาก ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานต่างๆ ยังมีจำนวนบุคลากรในหน่วยงานค่อนข้างน้อยและส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าซึ่งถือว่ายังขาดแคลนบุคลากรทางด้านการศึกษาปฐมวัยค่อนข้างมาก ทั้งนักวิชาการ อาจารย์ และครูผู้สอนที่จบตรงสายโดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก

ส่วนในประเด็นของความต้องการรับผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกของสาขาปฐมวัยศึกษาเข้าทำงานในหน่วยงานนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 100 มีความเห็นว่า ต้องการ โดยให้เหตุผลว่า ต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะเพื่อเป็นผู้นำการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา ต้องการผู้ที่จบปริญญาเอกเป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้โดยเฉพาะ ในการพัฒนาจัดการศึกษาปฐมวัยระดับเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานขาดผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัยที่มีความรู้ความสามารถที่ตรง

วิชาเอกเพื่อพัฒนาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ทันสมัยทันเหตุการณ์และเป็นมาตรฐานสากล จะได้มีผู้รู้และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาโดยตรงมาพัฒนางานและการวิจัย ซึ่งการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) ทำให้ทางสาขาปฐมวัยศึกษา มีแนวทางที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ดำเนินการต่อไป

2. คุณลักษณะของดุขฎิบัณฑิตในสาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องการและคาดหวัง

จากผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของดุขฎิบัณฑิตในสาขาปฐมวัยศึกษาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องการและคาดหวัง เมื่อพิจารณาในส่วนของคุณลักษณะทั่วไปของดุขฎิบัณฑิต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณลักษณะทั่วไปของดุขฎิบัณฑิตเกือบทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดโดย 6 อันดับแรกสูงสุด คือ ที่เห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ข้อ 2.2 สามารถพัฒนานวัตกรรมและสร้างองค์ความรู้ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 93.24 เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ 1.1 มีภาวะผู้นำ ริเริ่ม ส่งเสริม ด้านการประพฤติปฏิบัติโดยใช้หลักการ เหตุผลและค่านิยม อันดีงาม มีความรับผิดชอบ เท่ากับ ข้อ 4.2 มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและองค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยมีการ ประเมินวางแผน และปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 86.58 และ เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา เท่ากันอีก 3 ข้อ คือ ข้อ 3.1 สามารถคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ข้อ 3.2 สามารถสังเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ ทั้งภายในและภายนอกสาขาวิชา เพื่อออกแบบและทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และ ข้อ 5.3 สามารถนำเสนอรายงาน วิทยานิพนธ์ หรือ โครงการค้นคว้า ที่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งผลจากการสอบถามคุณลักษณะทั่วไปของดุขฎิบัณฑิตข้างต้น ล้วนเป็นคุณลักษณะที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับผู้ที่จะศึกษาในระดับปริญญาเอก เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาและการทำงานเกิดความสำเร็จลุล่วงและมีประสิทธิภาพ

สำหรับคุณลักษณะในวิชาชีพของดุขฎิบัณฑิตสาขาปฐมวัยศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณลักษณะในวิชาชีพของดุขฎิบัณฑิตเกือบทุกข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยเห็นด้วยมากที่สุด 5 อันดับแรกสูงสุด คือ ข้อ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ

ทางด้านสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว เท่ากับ ข้อ 1.4 มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มหรือประเด็นปัญหาทางการศึกษาปฐมวัยได้ คิดเป็นร้อยละ 86.58 เห็นด้วยมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ 1.6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีในการจัดการศึกษาปฐมวัย เท่ากับ ข้อ 1.7 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และ ข้อ 1.8 มีความรู้ความสามารถในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 83.25 สำหรับคุณลักษณะในวิชาชีพของครูผู้บัณฑิต 2 ข้อแรกมีผู้แสดงความคิดเห็นสูงกว่าร้อยละ 85 ขึ้นไป ซึ่งจากผลการสอบถามคุณลักษณะในวิชาชีพของครูผู้บัณฑิตข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะในวิชาชีพคือ 1) มีความรู้ความเข้าใจทางด้านสังคมวิทยาเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยและครอบครัว และ 2) มีความสามารถในการวิเคราะห์แนวโน้มหรือประเด็นปัญหาทางการศึกษาปฐมวัยได้ ล้วนเป็นคุณลักษณะพิเศษเฉพาะสำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาปฐมวัยที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้ที่ศึกษาไปเป็นผู้นำทางการศึกษาที่พัฒนาการศึกษาในสังคมไทยให้เข้ากับบริบทสากล ทั้งนี้สอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ที่มีความมุ่งมั่น (Intentional Teaching) ของครูปฐมวัยหรือผู้ดูแลเด็ก (Epstein, 2014; Gestwicki, 2015) ได้แก่ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วยสื่อการเรียนรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย การส่งเสริมการสำรวจและแนวคิดของเด็ก การมีส่วนร่วมในการสนทนากับเด็กด้วยความเคารพเชื่อมั่นและการสร้างความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง การรู้เกี่ยวกับเนื้อหาในแต่ละด้านของการเรียนรู้ การรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของการเรียนรู้ที่ต้องการ การรู้และใช้กลยุทธ์การสอนพิเศษที่สามารถประยุกต์ได้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย การเป็นผู้มีการวางแผน มีเป้าหมาย และมีการคิดไตร่ตรอง การสร้างโอกาสที่ดีในทุกช่วงของการสอนที่สามารถเป็นไปได้ การสังเกตเด็กอย่างใส่ใจต่อความสนใจในการเรียนรู้และความสามารถในการลำดับขั้นต่อไป การประยุกต์ กลยุทธ์ในการสอนสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม การสะท้อนและการตอบสนองการเรียนรู้ของเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hyson et al. (2009) ได้ทำการวิจัยเรื่องการปรับปรุงคุณภาพในการศึกษาของครูปฐมวัย: มุมมองจากคณะและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต จากข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ประมาณ 1,200 สถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกามีการศึกษาระดับปริญญาในสาขาการศึกษาปฐมวัย แต่เกิดคำถามในการวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างครูที่มีการศึกษาระดับปริญญากับประสิทธิภาพที่เด็กปฐมวัยได้รับในการส่งเสริมพัฒนาการและ

การเรียนรู้ โดยสรุปลำดับความสำคัญของการทำงานที่มีประสิทธิภาพของครูปฐมวัย ดังนี้ การดำเนินการตามหลักสูตรมีคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (71%) ทักษะที่ดีในการใช้การประเมินเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสม (66%) มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพกับครอบครัวมากขึ้น (65%) มีทักษะที่ดีในการแก้ไขพฤติกรรมของเด็กที่ทำหยาบ (64%) และการดำเนินการและทักษะในการทำงานกับเด็กที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมและภาษา (63%) ซึ่งต้องการคุณลักษณะเชิงวิชาชีพที่มีความเฉพาะทางการศึกษาปฐมวัยในหลากหลายมิติ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรครูผู้บัณฑิตในสาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยยังขาดแคลนบุคลากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาปฐมวัย ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัย นักวิจัย ผู้บริหาร รวมถึงมีความต้องการรับผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาเอกของสาขาปฐมวัยศึกษาเข้าทำงานในหน่วยงาน โดยทางหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในระดับบริหารควรให้ความสำคัญกับปัญหานี้ และนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินการรับบุคลากร และส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาเอกต่อไป

2. สาขาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและวางแผนการผลิตครูผู้บัณฑิตให้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของหน่วยงาน โดยเฉพาะในด้านคุณลักษณะของครูผู้บัณฑิตที่หน่วยงานต้องการและคาดหวัง

3. สถาบันการศึกษาอื่น ควรพิจารณาเปิดหลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาการศึกษาปฐมวัยเพื่อร่วมผลิตครูผู้บัณฑิตให้เพียงพอกับความต้องการในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นที่คุณภาพของครูผู้บัณฑิต ดังนั้นสถาบันการศึกษาอื่นที่มีศักยภาพและมีความพร้อม ควรพิจารณาเปิดหลักสูตรเพื่อร่วมผลิตครูผู้บัณฑิตสู่สังคม มีการแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนและทรัพยากรบุคคล เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความเข้มแข็งอันจะส่งผลถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัยของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นบุคลากรของเขตพื้นที่การศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ปฐมวัยในส่วนของจัดการศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหลัก ดังนั้นการจะใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยที่ครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย อื่นๆ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อจะได้ทราบความต้องการจำเป็นของชุมชนในพื้นที่ในสาขาปฐมวัย ศึกษาที่สรุปอ้างอิงได้กว้างขวางมากขึ้น

References

- Cochran-Smith, M. and S.L. Lytle. (2001). Beyond certainty: taking an inquiry stance on practice. In Lieberman, A. and Miller, L. (Eds.) *Teachers Caught in the Action: Professional Development That Matters*. New York: Teachers College Press.
- Gestwicki, C. (2013). *Developmentally appropriate practice: Curriculum and development in early education*. Cengage Learning.
- Glatthorn, A. (1995). Teacher development. In Anderson, L. (Ed.), *International Encyclopedia of Teaching and Teacher Education (2nd edition)*. London: Pergamon Press.
- Griggs, D., Stafford-Smith, M., Gaffney, O., Rockström, J., Öhman, M. C., Shyamsundar, P., ... & Noble, I. (2013). Policy: Sustainable development goals for people and planet. *Nature*, 495(7441), 305-307.
- Hyson, M., Tomlinson, H. B., & Morris, C. A. (2009). *Quality Improvement in Early Childhood Teacher Education: Faculty Perspectives and Recommendations for the Future*. *Early Childhood Research & Practice*, 11(1), n1.
- OECD. (2009). *Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from TALIS*. Retrieved from www.oecd.org/dataoecd/17/51/43023606.pdf, August 28, 2011.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2017) *The 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021)*. Bangkok: Prime Minister's Office. [in Thai].
- Public Education Network. 2004. *Teacher Professional Development: A Prime for Parents & Community Members*. Retrieved from www.PublicEducation.org, August 28, 2011. [in Thai].
- Sankaburanurak, S. (2016). *Curriculum Management in 21st century: A Classroom as Wide as the World*. *SOCIAL SCIENCES RESEARCH AND ACADEMIC JOURNAL*, 10(28), 1-14. [in Thai].
- The Training and Development Agency for Schools. (2007). *Professional Standards for Teachers : Excellent teacher*. (Online) available: http://www.tda.gov.uk/teacher/developing-career/professional-standards-guidance/~/_media/resources/teacher/professional-standards/standards_a4.pdf. [in Thai].
- UNESCO. (2003). *Teacher Professional Development: An International Review of the Literature*. Retrieved from www.unesco.org/iiep, August 28, 2011.
- Vongvanich, S. (2007). *Research needs assessment*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. [in Thai].
- Walling, B. & Lewis, M. (2000). Development of professional identity among professional development school pre-service teachers: longitudinal and comparative analysis. *Action in Teacher Education*, 22(2A), 63-72.